

Piše: Dora Mikelić

RESTAURIRAN KORČULANSKI KODEKS IZ 12. STOLJEĆA

Restauratorski odjel u Dubrovniku nedavno je završio restauriranje Korčulanskog kodeksa, jednog od najstarijih dokumenata rane srednjovjekovne hrvatske povijesti. Naime, Hrvatski restauratorski zavod, odnosno Restauratorski odjel Dubrovnik, već 10 godina surađuje sa Župom Sv. Marka u Korčuli restaurirajući grafike, crteže i knjige korčulanske Opatске riznice.

Krunjenje kralja Zvonimira

Suradnja započeta s don Markom Stanićem nastavila se i sa sadašnjim župnikom, don Franom Kurajom, a zahvate osim Ministarstva kulture, sufinancira i Župni ured. Svake godine nekoliko vrijednih ctreža ili dokumenata bogate korčulanske povijesti završi u Odsjeku za restauraciju papira, a ove godine, osim portreta korčulanskog biskupa Belglava, završena je i restauracija jednog od najvrednijih dokumenata, Korčulanskog kodeksa iz 12. stoljeća. Zašto je kodeks vrijedan dokument objasnila nam je Sanja Serhatlić, konzervator-restaurator savjetnica, voditeljica Odsjeka za pa-

Kodeks sadrži i ulomke iz djela tadašnjih histografa poput Flavija, Euzebija iz Cezareje, Jerolima, Pavla Dakona....

Don Frano od Sanje preuzima kodeks i nosi ga nazad na Korčulu

Na kožnim stranicama spominju se hrvatski kralj Petar Krešimir IV te krunidba kralja Zvonimira

pir, inače rođena Dubrovkinja koja se gotovo 30 godina bavi restauracijom papira, pergamenta i kože. - Prema Foretiću, kodeks sadrži ulomke iz dje-

la raznih histografa poput Flavija, Euzebija iz Cezareje, Jerolima, Pavla Dakona i drugih. Donosi vijesti iz Liber pontificalis rimskih biskupa u kojem se uz pa-

pu Aleksandra II. spominje i hrvatski kralj Petar Krešimir IV. kao i kralj Zvonimir. Kodeks također spominje i splitske crkvene sabore iz 11. st. te krunjenje kralja

Restauratori nisu imali informaciju na koji način je Kodeks bio uvezen u dvanaestom pa su odlučili ponoviti jasno vidljiv uvez iz 15. stoljeća

Zvonimira. Uz sve to, kodeks sadrži i druge bilješke bitne za hrvatsku rano-srednjovjekovnu povijest - objašnjava Sanja.

Ručno oslikan na neštavljenoj koži

Kodeks je u ruke restauratora došao u nezavidnom stanju. Pisan crnom tintom na pergamentu, odnosno neštavljenoj životinjskoj koži, s ručno oslikanim biljnim i životinjskim motivima, zbog protoka vremena i neodgovarajućih mikroklimatskih uvjeta na njemu su bila vidljiva brojna kemijska, biološka i fizička oštećenja. Pergamentni listovi bili su deformirani i diskolorirani dok je prvi list dokumenta bio najoštećeniji s brojnim poderotinama i rupama te velikom smeđom mrljom u donjoj polovici lista zbog nedostatka korica. Kodeksu su naštetili i glodavci te djelovanje vlage kao i korozivno djelovanje zelenog, odnosno bakrenog pigmenta. No, loše stanje vrijednog dokumenta nije omelo restauratorski tim pod vodstvom konzervatora-restauratora savjetnika Samira Serhatlića. Ubrzo je kodeks podvrgnut cjelovitim zahvatima. Od dokumentiranja, numeriranja, razvezivanja, analize, proba i testova, suhih i mokrih tretmana odstranjivanja nečisti, vlaženja i zatezanja pergamentnih listova pa do slaganja u slogove i uvezivanja, obrade drvenih ploča za korice, izrade žljebova i umetanja kožnih rebara toniranja i obrezivanja kože, obrade kuteva i izrade opreme za pravilno izlaganje i pohranu. Najveći izazov, ističe Sanja, bio je zaštiti tekst od daljnog propadanja, ali i uvez. Budući da restauratori nisu

mogli dobiti informaciju na koji način je bio uvezen u 12. st., odlučili su ponoviti jasno vidljiv uvez iz 15. st. Nakon cijele godine pažljivog rada kodeks je zasjao novim, ili bolje reći, starim sjajem te je spreman za povratak u Muzej opatske riznice Sv. Marka u Korčuli otkrivajući svoje tajne povjesničarima i posjetiteljima.

Kodeks Aurelija Augustina

-Vjerujem kako Korčulani, kao i svi posjetitelji grada, znaju koliko blago baštine u kamenom zdanju Opatskog dvora. Drago mi je da kolege i ja možemo pomoći očuvanju baštine i vrijedne korčulanske povijesti. Susretati se s povješću, učiti od nje, vraćati je u život i omogućiti drugima poslije nas da je imaju, biti restaurator je izuzetan osjećaj - naglasila je Sanja. Sve one koji žele doživjeti taj osjećaj Sanja poziva na Dan otvorenih vrata Hrvatskog restauratorskog zavoda koji će se održati ovog proljeća uz radionice za školarce i prezentiranje rada Restauratorskog odjela u Dubrovniku. No, ističe, vrata Zavoda su uvijek otvorena za sve zainteresirane, ukoliko im se javite ovi spasioci povijesti omogućit će vam da podijelite njihovu zaljubljenost u umjetni- ne unutar zidova ljetnikovaca Stay i Bunić-Kaboga u Rijeci Dubrovačkoj. U međuvremenu, Sanja će sa svojim kolegama imati pune ruke posla, između ostaloga, za 2018. planirana je restauracija, vjerojatno umjetnički najvrednijeg, kodeksa svetog Aurelija Augustina iz 14. st. koji strpljivo čeka svoj red u Muzeju opatske riznice u Korčuli.